

TABOR² izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 15. uri z eno umeno naslednjega dne ter stane vsakotisto 180 K, polletno 90 K, četletno 360 K, mesečno 15 K. Izredni pa dogovoroma. Pri vsaki naročniški objavi popust.

Naročniki so pri upravi TABOR², MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Uredništvo se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 238. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prtljaje, črna. Telefon št. 24. GHS poštnoizposilni št. 11.797.

Na naročila brez denarja ne odgovarjamo. — Odpisali ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, četrtek 23. junija 1921.

Številka: 140.

Maribor, 22. junija.

Ustava stoji pred glasovanjem. Ministrski predsednik Pašič dela z hladnokrvno naglico, da jo spravi pod streho še pred Vidovim dnem. Na Vidov dan naj bi se proslavilo sprejetje ustave tam, kjer se je pričela borba za osvobojenje: na Kosovem polju. Ta simbolični kraj bi naj posvetil prvo državno ustavo ujedinjenih jugoslov. plemen.

Lep simbol, a izgleda, da naša doba ni za take simbole. Tempo življenja je danes hitrejši, obzorje širše, zahteve večje. Časi so se korenito izpremenili in z njimi so se izpremenili tudi ljudje. V zadnjem trenutku pred glasovanjem se nahaja vlada v položaju, ki ni vreden zavidanja. Opozicija je večinoma zapustila konstituantno, muslimanska stranka pa se cepi in hoče stopiti iz vlade. Tako tik pred glasovanjem nastajajo komplikacije, ki pa niso trenutni pojav, temveč posledica organizacijske obolenosti našega političnega in javnega življenja.

Saj nikdo ne more trditi, da nima opozicija v marsikateri posamezni točki prav in da sestoji iz samih rušilcev države. Toda opozicija je vodila doslej zelo ozkovidno politiko in se s slepo trmoglavostjo zaletavala v strnjeno vrsto najmočnejših strankarskih skupin, ki tvorijo sedanjo vlado. Vsaka opozicijska skupina je hotela po vsej sili potisniti v ospredje svoj lastni ustavni načrt, kakor da bi res stala za njo več ko polovica državljanov. Sporazum bi moral biti sad kompromisa; a opozicijske stranke niso iskale v bistvenih točkah kompromisa, temveč so na pr. hrvatski zajedničarji zahtevali, da se močnejša skupina, ki zagovarja jedinstveno državo, njim na ljubo odreče svojemu bistvenemu političnemu načelu in akceptira njihov federalizem. Tako se tudi slovenski klerikaleci niso hoteli pogajati, da bi dobila obliko širjo samoupravno kompetenco.

Še določa Vesničev ustavni načrt, da bi se uvažale nekatere točke njegovega načrta, temveč so trmoglavno vztrajali na tem, da se morajo demokrati in radikaleci odreči svojemu pretežnemu kot močnejša skupina in privoliti v avtonomno Slovenijo, ki jo slučajno zahtevajo klerikalni strankarsko-politični interesi. Ker vlada ni mogla ugoditi vsem tem med seboj si nasprotujočim zahtevam raznih polit. skupin, so razjarjeni politiki zaloputnili vrata konstituantne in odšli. Koliko so s tem koristili svoji in koliko vladni stvari, je drugo vprašanje. Navadno politika abstinence in eksodusov, kljub temu da jo je včasih narekoval trenutni položaj, ni bila uspešna. Ni redkega slučaj, da se je z njo okoristila baš vladna skupina in se, izrabljajoč situacijo, osmelila k takim političnim eksperimentom, ki si jih sicer ne bi upala dovoliti. Opozicija je v vsaki parlamentarni državi nujno potrebna, celo hvaljevredna plat vladnega dela, ker leži v naravi vladanja, da vladajoči, kadar so prepuščeni samemu sebi, vedno ali nevede zaidejo na pota, ki niso niti parlamentarna in ne demokratična. Zato se že slišijo glasovi, da bo ustava oktroirana če se vsled krize v muslimanski stranki ne bi dobilo 211 glasov, ki so za večino potrebni. Oktroji so v parlamentarni zgodovini zelo neljubi dogodki in povejmo čisto odkrito, da bi bil tak čin naši državi v sramoto. Odgovornost pa ne bo ležala zgolj na vladni skupini, temveč v veliki meri tudi na njenih nasprotnikih, ki niso vedeli sukati politično kopje, ampak so sramotno zapustili bojišče.

S tako politiko, ki ni nič drugega,

Konstituenta se preosnuje v parlament.

TIP Beograd, 21. junija. Po dis- Vidov dan, bo regent slovesno prisegel na ustavo, dne 29. t. m. pa se naj izglasovanje o prehodnih odredbah ustave, vrši prisega poslancev v ustavotvorni skupščini, ki se s tem dnem izpremeni naker bo v posebni nedeljski seji glasovanje o celi ustavi. Dne 28. t. m., na v obični zakonodajni parlament.

Upravna razdelitev države.

LDU Beograd, 21. junija. Danes dopoldne je bila v ministrskem kabinetu v konstituenti konferenca zastopnikov parlamentarnih klubov (oziroma ustavni odsek). Razpravljalo se je o 8. oddelku ter je bil odklonjen predlog dr. Vošnjaka, ki je zahteval za oblasti 900.000 prebivalcev. Z večino glasov je bilo sklen-

jeno, naj se današnje županije oziroma okrožja pretvorijo v okrožja, od katerih bi se pozneje dve ali več županij pretvorilo v oblasti, od katerih pa ne bi nobena smela imeti več kakor 800.000 prebivalcev. O 12. oddelku se bo definitivno sklepalo na prihodnji seji.

Uspeh potovanja finanč. ministra v Pariz.

TIP Beograd, 22. junija. Finančni delež na vplačani vojni odškodnini. minister dr. Kumanudi se je vrnil v Kot prvo izplačilo bomo dobili 600 Beograd. Njegova misija v Parizu je imela uspeh. Naša država dobi 5 odst.

Proslava tristoletnice čeških mučenikov.

LDU Prag, 21. junija. Danes se je vršila v Pragi spominska svečanost na usmrčenje 27 Čehov pred 300 leti. Predsednik narodne skupščine, Tomašek, je imel nagovor, v katerem je med drugim poudarjal, da so na morišču s 27 mučeniki poleg Čehov in Slovkov takrat umrli tudi nekateri Nemci. Eden prvih voditeljev vstaje, Joahim Slik, je bil po rodu Nemec in ravno on je izgovoril besede: „Nas in naše potomce moramo osvoboditi izpod avstrijskega suženjstva!“ Hauenschild in še nekateri drugi so bili tudi Nemci. Zakaj Nemci niso ravno tako priredili svečanosti kakor mi in Slovaki? Morda Slik in Hauenschild nista umrla zanj? Ali nista pomagala osvoboditi svoje potomce iz suženjstva? Zdi se, da so potomci pozabili na svoje iunaške

prednike. Češki narod pa se je zbudil iz svojega suženjstva in se oborožil z duhom odpora, dočim je velik del Nemcev s svojo kulturo vsled habsburškega suženjstva zašel na stranpota, po katerih še danes stopa. Upravičeno je vprašanje: Če so takrat stali Čehi in Nemci ramo ob ramo, da bi se danes tudi potomci onih Nemcev zbudili in si rekli, da je njihovo mesto tam, kjer so umrli njihovi predniki. Egoistični interesi so največji sovražnik državne samostojnosti. Najbolje je, da se samostojnost opira na notranjo silo naroda. Samo narod, ki stopa na lastnih nogah, lahko uspešno izrabi svoj mednarodni položaj. To je mogoče samo v demokraciji, tako v politični kakor tudi gospodarski. Govornik je končal s pozivom na boj proti Habsburžanom.

Finančni položaj Madžarske.

DKU Budimpešta, 21. junija. Finančni minister Hegedüs je predložil narodni skupščini državni proračun za l. 1921/22. Državni dohodki znašajo 20.3 milijarde kron, izdatki pa 26.8 milijarde kron in primanjkljaj 6.5 milijard kron. V primeri s preteklim letom so se zvišali dohodki za 10 milijard, izdatki pa za 6.5 milijard. Izdatki za vojaštvo so znižani za 1 milijardo. Finančni minister Hegedüs je opisal finančni položaj Madžarske in poudarjal, da je tako Madžarska, kakor reparacijska komisija dolžna, da krije državni primanjkljaj. Reparacijska komisija ne sme kršiti madžarskih pravic in zahtevati nobenih reparacij s strani Madžarske. Madžarska je napela vse moči, da poplača svoj dolg. Proračun izkazuje 2 milijona frankov in 160 tisoč funtov šterlingov od skupnega dolga, ki znaša 500 milijonov frankov oz. 4 milij. funtov šterlingov. Madžarska je plačala svoje reparacijske dolgeve že na tri načine in sicer je zgubila 2 tretjini svojega ozemlja, pri rumunskem vpadu je zgubila vrednosti za 120 milijard in dala končno vse svoje imetje za poplačilo dolga. Usoda Madžarske leži v rokah antante. Če hoče torej ta usoda madžarskega naroda zapečatiti, naj pomisli, da bo padec Madžarske uničil tudi še druge.

DKU Budimpešta, 21. junija. Finančni minister Hegedüs je predložil načrt za oddajo vsega premoženja. Po tem načrtu pripade premoženje, ki presega 1 milijon in je pridobljeno v času od 1. julija 1914 do 1. marca 1921, državi.

Izpraznitev Gornje Slezije.

LDU London, 21. junija. Reuterjev urad doznava, da je medzavezniška komisija napravila načrt za umaknitev Poljakov in Nemcev iz Gornje Slezije. Obe stranki razpravljati sedaj o tem načrtu. Sicer je položaj neizpremenjen.

Kriza graške deželne vlade.

LDU Gradec, 21. junija. Glavni odbor in konferenca voditeljev klubov sta se danes bavila z demisijo dež. glavarja prof. Rintelena in namestnika dež. glavarja dr. Ahnerja. Posle dež. vlade vodi z ozirom na ostavko obeh imenovanih funkcionarjev namestnik dež. glavarja Pongratz (socijalni demokrat).

Incident v rimski zbornici.

LDU Rim, 23. junija. (Agenzia Stefani.) Na današnji seji poslanske zbornice je socijalistični poslanec, ki je govoril o delovanju fašistov, povzročil proteste. Obe stranki sta se spopadli in sta se medsebojno obdelovali s pestmi. Seja se je prekinila, vendar pa se je kmalu brez incidenta zopet mogla nadaljevati.

Sprejetje gojencev v inženjersko podčastniško šolo.

LDU Beograd, 21. junija. Vojni minister je sklenil sprejeti letos 150 gojencev v inženjersko podčastniško šolo.

Poštnohranilnični promet.

LDU Beograd, 21. junija. Pri poštni hranilnici v Sarajevu in pri čekovnih uradih v Zagrebu in v Ljubljani se je pokazal doslej najvišji promet, ki je znašal 2.190 milijonov kron, torej kakor v marcu.

nego politika mediokriteta, si ne bomo pridobili veljave pred svetom niti nam bo mogoče izvesti temeljite moderne preosnove v državi. Na vseh poljih potrebujemo duha obnove, vlado superiornosti, ekonomično ravnanje s produktivno energijo naroda. Potrebujemo mož in dela! Potrebujemo dokaze, da smo narod, ki resno umeva svoj položaj in zahteve časa.

Neverjetno je, s kakšnimi zahtevami hočejo zdaj še muslimani spletkariti in si pridobiti v zadnjem trenutku kaj za svojo malho. To »politiko« je treba brez ozira na desno ali levo javno pribiti. Čas je že, zadnji čas, da začnemo misliti na evropski parlamentarizem in da poslance, ki nimajo nič drugega nego malho, vrnemo njihovim volilcem.

Za Ferijalni Savez.

(Kaj je namen Ferijalnega Saveza in kakšnih sredstev se pri tem poslužuje?)

Njegova svrha je omogočiti dijakom počitniška potovanja s tem, da jim nudi ugodnosti, kolikor je to mogoče, kajti, ako bi bil dijak navezan samo nase, bi sploh le malokateri mogel pogledati čez meje svojega horizonta. Govoriti o pomenu počitniških potovanj bi bilo skoraj odveč, naglašamo samo eno: Če stopi dijak po svojih študijah v javno življenje in hoče koristiti svojemu narodu ter delati njemu v procvit, je nujno potrebno, da črpa spoznavanje razmer naravnost pri vrelcu, med narodom samim, ne pa iz druge ali tretje roke, niti iz apriornih strankarskih naziranj. »Fer. Savez« je razširjen po vsej Jugoslaviji, ima nad 100 podružnic po vseh srednjih in visokih šolah in omogoča dijaštvu, seveda samo s pomočjo vsega prebivalstva, spoznavanje naše države:

H. Taine, znameniti francoski učenjak, piše v svoji knjigi: »Les origines de la France contemporaine«: »Vnaprej sta narava in zgodovina volili za nas. Mi se moramo prilagoditi njima, zakaj one se ne bodo nam. Oblika, socialna in politična, ki more vanje stopiti in ostati kak narod, ni prepuščena njegovi poljubni volji, temveč je strogo določena od njega značaja in preteklosti. Ona se mora do svojih najmanjših potez prilagoditi živim črtam, za katere je namenjena, drugače razpoka in se bo zrušila. Zaradi tega morem trditi, da bomo našli svoj cilj, če v tem sploh uspemo, le potom proučevanja samega sebe. In bolj ko bomo vedeli precizno, kaj smo, z večjo gotovostjo se nam bo pokazalo, kaj nam treba. — Zato mora pasti ona vsakdanja metoda in shvatiti moramo nacio prej, nego sestavlja osnutke za ustavo.

Seveda, prva naloga, spoznati narod, je mnogo daljša in težja nego druga; koliko časa, koliko študij, koliko opazovanja, kjer ena istina posvečeno drugo; koliko raziskovanja sedanjosti in preteklosti na vseh področjih mišljenja in delovanja; kako ogromno delo za stoletja, če hočemo dobiti eksaktno in popolno idejo o narodu, ki je živel svoj vek in ki še živi! In vendar je to edina pot, če nočemo graditi na pesek, kot smo debatirali tja v endan. Jaz morem garantirati vsaj za svojo osebo, da bom, če bi kdaj podvzemal stvariti kako politično teorijo, najprej študiral Francijo.

Tudi jugoslovansko dijaštvo se pridružuje sklepom glasovitega učenjaka, se poda na pot in spoznava za časa svojega dvomesečnega oddiha svojo domovino. Člani Ferijalnega Saveza sicer dajejo vzajemno prenočišče in hrano, tudi železnice jim dajejo no-

gust, vendar je potrebno, da poslujejo v vseh večjih krajih, kakor tudi na pr. v Mariboru. »Lokalni odbori« Ferijalnega Saveza, ki imajo nalogo, člane Fer. Saveza v slučaja večernega ali nočnega prihoda pronočiti in jih primerno porazdeliti pri podpornih članih Ferijalnega Saveza. Nadalje vzdržuje ozir. snuje Fer. Savez »Ferijalne Dome« oz. »Fer. kolonije« v naših poletnih krajih, kjer pa seveda vlada velika draginja, n. pr.: na Bledu, Plitvičkih jezerih, Fruški gori, Dubrovniku itd.

V to svrhu je pač potreben denar in zopet denar. Zato prirede »Združene podružnice Ferijalnega Saveza na vseh srednješolskih zavodih v Mariboru« v soboto popoldne in v nedeljo popoldne »Dan Ferijalnega Saveza«, na katerem se bodo po ulicah prodajali znaki Ferijalnega Saveza. V drugih mestih je Fer. Savez že priredil svoj »dan« in občinstvo njegovih nad ni razočaralo.

Upamo, da bo tudi Maribor v korist te velevažne akcije izpolnil svojo dolžnost in s tem dokazal razumevanje za nalogo Ferijalnega Saveza.

Afera italijanske vojne misije na Dunaju.

O znani aferi italijanske vojne misije na Dunaju in v Budimpešti prinaša »Rote Fahne« naslednje podrobnosti: Koncem meseca aprila 1919. so zastopniki madžarske vlade sklenili z generalom Segrejem, načelnikom italijanske vojne misije na Dunaju, pogodbo, s katero se Italija obvezuje, da nabavi madžarski sovjetski republik živila in industrijske proizvode za lir 100.000.000. Polovico te vsote bi Italija kreditirala, za ostalo polovico pa naj bi izročila sovjetska vlada generalu Segreju akcije budimpeških podjetij, pri katerih je udeležena Italija. — Vkljub temu, da je bila Madžarska takrat blokirana od vseh strani, so odpovali italijanski zastopniki iz Dunaja v Budimpešto ter zahtevali, da jim izplača madžarska vlada 10 milijonov K v zlatu in 24 milijonov kron v bankovcih. Kot protivrednost so se obvezali, da bodo nabavili mast in obleko za vojsake. V zadnjem trenutku je brzojavil ravnatelj madžarskega urada za žito na Dunaju, da se mu cela stvar zdi sumljiva in vlada naj izplača Segreju samo 3 milijone kron v zlatu, kar je sovjetska vlada tudi storila. Ko pa je Lengyl prevzel posle komisarja za prehrano, je te sumljive pogodbe storniral in vprašal generala Segreja, zakaj ni izročil že plačanih živil. Segre se je izgovarjal, češ da ni še dobil iz Rima dovoljenja za nabavo. Še danes ni znano, kam je izginil denar, ki ga je Madžarska izročila Segreju in Romanelli, ker vlada v Rimu o teh »transakcijah« popolnoma ničesar ni vedela. — Znano je samo, da je general Romanelli dobavljal orožje za sovjetsko vlado, ter pri tem vselej vtaknil polovico v svoj žep. Za nagrado je dobil pozneje od Hortyjeve vlade častni meč kot priznanje za svoje usluge v boju proti

C. H.

Dan naraščaja sokolskih društev Maribor-Studenci

Gotovo ostane 19. junij 1921. sokolskemu naraščaju vedno v spominu. To je dan, ko je sprejel v dar od bratov in sester neodrešene domovine prapor, ki ga naj vedno spominja neodrešenih bratov, dokler se mejniki naše države ne prestavijo tja, kjer morajo biti.

Ob pol 15 uri se je pričel premikati dolgi sprevod s spremljevanjem godbe od šole na Ruški cesti proti Narodnemu domu, k razvitju prapora. Na čelu je korakalo članstvo s praporom Mariborske sokolske župe. Za njim so se vrstili po starosti ženski in moški oddelki mariborskega in studenškega Sokola. Bilo je imponantno gledati vse te oddelke, ki so bili po večini že oblečeni po predpisih Jugoslovenskega sokolskega saveza. Dolga vrsta, bilo je vseh skupaj nad 600 Sokolicev in Sokolicev, je korakalo čez državni most v Narodni dom.

— sovjetom. Značilno je tudi, da so vsi častniki, ki so bili nameščeni na »Brennerju«, da nadzirajo promet med Italijo in Avstrijo v kratkem času obogateli. Pa saj ni čuda, ko so pa na svoj račun z vojaškim spremstvom prevažali krompir iz Italije na Dunaj kot — železo in ga tam za oderuške cene prodajali. — Preiskava proti generalu Segreju in drugih častnikih italijanske misije na Dunaju je podala popolnoma negativen rezultat; izgleda, da se bo preiskava zaključila in bodo krivci — oproščeni.

2.-3. julija cvetlični dan

Ciril-Methodovih podružnic v Mariboru.

Notranja in zunanja politika.

* Pohod na Reko pripravljajo bivši reški legijonarji v Genovi. Laška vlada je zaradi tega izdala na vsa oblastva ostre odredbe, da to preprečijo. Tako poroča »Giornale d'Italia«.

* Vtišl poslanca Wilfana v laški zbornici. Dopisnik rimskega lista »Messagero« je imel s poslancem Wilfanom razgovor o laški zbornici. Wilfan je izjavil, da se hočejo on in njegovi tovariši aktivno udeležiti vseh parlamentarnih debat. Uradniško vprašanje jih zelo zanima. Zakonski načrt z njegovimi dodatnimi poročili je prejel in ga študira. Moramo seznaniti Italijane z našimi upravičenimi zahtevami in razbijati dvomnje, ki bi nastale. Treba pa je tudi, da poznamo dušo laškega naroda, ki bo nam gotovo malo tuja. Wilfan je dejal dalje, da je naredila na njega in tovariše zbornica nov vtis. Pohvalno se je izrazil o govoru zborničnega predsednika in enako tudi o Giolittiju, ki ga je sprejel v teh dneh. Naši poslanci se torej pridno in dobro uveljavljajo.

* Nova naloga fašistov. Iz Rima poročajo, da so fašisti preiskali vse trgovine v Rimu in jih prisilili, da so šle s cenami navzdol.

* Stajerski deželni zbor je sklican na četrtek dne 23. t. m. na 5 uro popoldne, da se iznova peča z vprašanjem plebiscita za priključitev.

* Nov avstrijski kabinet. Iz Dunaja poročajo 21. t. m. Glavni odbor je imel danes pod predsedstvom dr. Weiskirchnerja svojo sejo, na kateri je designirani zvezni kancelar Schöber predlagal sledečo listo nove avstr. vlade: Zvezni kancelar in zunanje zadeve Schöber, podkancelar in pouk Breisky, notranje zadeve dr. Waber, socialno upravo sekcijski svetnik dr. Pauer, finance dr. Grimm, prehrano dr. Grünberger, poljedelstvo in gozdarstvo dr. Henner, promet sekcijski svetnik dr. Rodler, pravosodstvo Paltant, obrt in trgovino, industrijo in stavbe sekcijski svetnik dr. Angerer, vojaške zadeve posl. Vagojn. Predlog je bil z večino

Ker je malo škropilo, se je vršilo razvitje v veliki dvorani. Kumica je privezala na lično izdela prapor, ter ga izročila naraščaju z željo, da naj ga vedno spominja neodrešenih bratov iz Primorja in Koroške. Brat dr. Serneč se je zahvalil za prapor, govoril o našem Kosovem polju ter pozval naraščajnike k vztrajnemu telesnemu vzgajanju, dokler ne bodo nastopili kot dorasli junaki v boju za svobodo onih, ki so jim darovali ta bedni spomin. — Nato se je oddalo prapor praporščaku bratru Vohtarju, opominjajoč ga, naj ga skrbno čuva.

Z novim praporom na čelu se je podal ves naraščaj na telovadišče po Tattenbahovi, Prešernovi, Maistrovi in Koroševi cesti v Ljudski vrt, kjer se je vršil javni nastop. Celotno pot ga je spremljala množica ljudstva.

Kot prve so nastopile deklice s cvetnimi loki pod vodstvom sestre Mlinaričeve in Skrijančeve. Vaje so se izvajale dobro, vendar je bil tempo 2., 3. in 4. vaje prepočasen.

Drugi so nastopili dečki, okrog 160

glasov sprejet 98 proti 62. Kot poročevalec za zbornico je imenovan posl. dr. Seipel.

* Stanje angleške rudarske stavke. Anglija še vedno trpi na rudarski stavki, ki kljub posredovanju Lloyda Georgea in neprestanim posvetovanjem med delodajalci in delojemalci traje dalje in grozi z novimi zapletljajmi. Te dni je Hodge izjavil, da bo delavstvo napovedalo generalno stavko, ako ne bodo sprejete pravične zahteve stavkajočih rudarjev. Izgleda namreč, da hočejo delodajalci vztrajati do popolnega izčrpanja delavskih fondov in na to rudarjem diktirati pogoje za vstop v delo.

* Skoda vsled vstaje v Gornji Sleziiji. Listi javljajo iz Opolja, da je tamošnja obrtna zbornica uradno ugotovila, da iznaša škoda, nastala vsled vstaje na vsem gornjeslezijskem ozemlju, približno tri milijarde mark.

Zanimivosti.

Tragedija Harry Waldena. Te dni so poročali časopisi senzacionalno vest o samomoru glasovitega kino-igralka Harrija Waldena, njegove žene Frida ter njenega sina, sedaj pa prinašajo nekatere podrobnosti iz življenja te družine. Frida Walden je bila poprej predno je postala žena slavnega in oboževanega igralca, igralka na Dunaju kjer se je tudi poročila z grofom Hohenthalom, s katerim je imela pred 15 leti sina, ki pa je bil duševno in telesno abnormalen. Njen soprog, grof Hohenthal je bil spolno bolan in neozdravljiv in radi tega se je Frida ločila ter poročila z Waldenom. Walden je bil krasen zunanosti, eleganten in v vsem pravi aristokrat, za njim so ženske uprav norele. Imel pa je neko čudno, prav demonsko nagnjenje k popivanju in lumpanju. Pretekli so tedni, ko je živel čisto mirno in solidno, naenkrat pa ga je prijel, izginil je iz odlične družbe ter se izgubil v umazani in blatni družbi nižine, kjer so ga potem našli čisto pijanega do nezvesti. Ob takih časih je bil s svojo ženo Frido do skrajnosti grob in ona je morala ob njegovi strani mnogo pretrpeti, tako, da ni bila niti najmanjše umestna ona zavist, s katero so gledale njeno življenje ob strani Waldena njene tekmovalke. Poleg vsega tega pa je bil tudi Walden spolno bolan, vendar tako, da se je mislilo, da bo ozdravel, kar se pa ni zgodilo, ampak narobe, od njega je dobila bolezen tudi Frida. Njeno življenje ob strani kapricioznega, demonškega in bolnega moža ter idijotskega sina je bilo neznosno; vdala se je morfiju. Ž njo vred pa tudi njen mož Harry Walden ter njen sin. V takem položaju, ki je postajal vedno bolj obupen, čeprav je na zunanjo slavo Waldena vedno bolj rastla, so končno vsi trije sklenili da izvrše samomor in so ta sklep tudi izvršili.

Danes vsi na koncert Rijavec-Ličar. Götzova dvorana. Začetek ob 20. uri.

po številu, v 3. četah pod vodstvom bratov Kranjca, Hrena in Hočevarja. Izvajali so vaje s palicami. Izvedba ni bila dobra. Vidi se, da je potreba za take vaje mnogo vaje z godbo, ker je nemogoče, da bi se naraščajniki po enkratni vaji z godbo navadili pravilnega izvajanja. Police same so bile veliko predolge. Kritje je bilo slabo, ker je nemogoče kriti brez znamenj pri tolikem številu telovadcev.

Skupine obrtnega naraščaja, oddelka brata Coterja so se izvajale dobro. Pod vodstvom brata Lavrenčiča so nastopile gojenke s Saveznimi vajami za leto 1921—22. Nastop je bil dober, ako pomislimo na težavno izvajanje raznih korakov in obratov v blatu. Deževalo je vedno huje in zmočena ilovnata zemlja se je oprijemala čevljev.

Zadnji so nastopili bosji in brez sraje naraščajniki obrtnih in dijaških oddelkov. Vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani l. 1922 so izvajali prav dobro, dasiravno so bili v blatu do gležnjev. Oddelek je vodil brat dr. Pivko.

Skoda je, da je deževalo vedno huje

Dnevna kronika.

Maribor, 23. junija

— Klub N. O. ima jutri v četrtek ob pol 21. uri v zadnji dvorani »Stare pivovarne« v Jurčičevi ulici svojo sejo.

— Iz katoliške cerkve je izstopil večeraj znani ekspresionistični pesnik Anton Podbevšek.

— Skromen občinski odbor ima občina Vrhovdol. Nobeden odbornik ne bo biti župan. Izvolili so ga sicer, pa šel je k zdravniku in se izmuznil. Zopet je bila sklicana odborova seja, da voli predstojnika. Odborniki prigovarjajo eden drugemu, naj se ovenča s častjo, toda nobeden noče vzeti občinskega bremena na svoje rame. Tedaj vstane bivši dolgoletni župan L. in predlaga, naj se prosi vlado, da poveri vodstvo občine še nadalje dosedanjemu gerentu. Predlog je bil enoglasno sprejet. — Da bralci ne bodo mislili, da leži Vrhovdol v bližini ledenega morja, povem skrivnost, da raste v tej občini najognjevitější pekrčan.

— Tvrdka Pichler, katere pristransko postopanje proti Slovincem vzbuja že delj časa pozornost, je te dni, kakor izvem, odpustila 12—16 slovenskih delavcev, ne da bi jim pravočasno odpovedala službo. Delavci so večinoma družinski očetje in se nahajajo sedaj v težavnem položaju. Odpuščene delavce je nadomestila z nemškimi. Treba bo prijeti to tvrdko za njen narasli nemški greben!

— Novoizvoljeni župan v Studenčih še sedaj ni zasedel županskega stolčka, dasi se na vse načine trudi in izjavlja sam in po svoji organizaciji v javnosti, da ni komunist, ampak organiziran član stranke JSDS, zvest jugoslovenski državljani in naroden Slovenec. Kdor pozna g. Lojzeta Kallocha, ta se temu ne čudi. G. Kalloch je namreč med tistimi srečnimi ljudmi, kateri danes lahko črno na belem dokažejo, da so naši državljani, Slovenci (celo zavedni!) in pristaši te ali one stranke, ki ni naperjena proti državi. Danes je namreč tak kurz, da se ne dajo odgovorna in uplivna mesta komurkoli v roke menitič, tebičič. Ako bi bil kurz drugačen, bi g. Kalloch ravnotako lahko dokazal, da je komunist. Saj je bil na čelu izrazite komunistične liste, ki pa je nosila nedolžno ime »delavska in kmečka skupina«. Prav tako bi se mu sijajno posrečil dokaz, da je bil vsigdar zaveden Nemec in rovaril proti naši državi, če bi bila pri nas sedaj republika Avstrija. Saj je pobiral podpise zanjo pred dvema letoma in se komaj rešil — luknje. Udeleževal se je vseh štrajkov in protidržavnih demonstracij. On kratkoma lahko danes dokaže, da je vse, kar kdo hoče in kakor veter vleče. Le enega dokaza ne more doprinesiti, da je samostojen mož. Ako prevzame državna oblast riziko, da izvrši tako veliko in važno obmejno občino v roke človeku, ki je delal na to, da bi ti kraji pripadli tuji državi, potem je sama odgovorna tudi za vse posledice.

— Kriza v družbi sv. Mohorja. Do smrtni udje naše ljudske matice, dru-

in niso mogli nastopiti vsi oddelki tudi z drugimi telovadnimi panogami, ki so jih imeli na programu, kakor z o rodno telovadbo, z igrami, tekmo z zaprekami in zastavnim tekmo.

V splošnem lahko rečemo, da smo od pretečenega leta dobro napredovali, bodisi v tehničnem oziru, kakor tudi po številu. Spominjam se, da je na župnem zletu l. 1919. v Ptuj na nastopilo le 40 naraščajnikov mariborskega Sokola, l. 1920. je nastopilo ob dnevu naraščaja 368 in letos bi bilo število nastopajočih, ako ne bi bilo slabo vreme, doseglo gotovo nad 550.

Naraščaj je pokazal to pot tudi vzorno sokolsko disciplino. Akoravno je deževalo, je vztrajal do zadnjega na telovadišču.

Polagal je častno račun, pretečene zime in pomladi. Bil je to tudi odgovor kričalcem, ki vedno delujejo na vse pretege proti nam. Vendar naše vrste se ne rušijo, temveč pomnožujejo, zakaj držimo se načela: ne kriči, temveč delaj, ker le tako nam je zagotovljena popolna zmagaja.

zbe sv. Mohorja, prejemajo te dni izjave, ki jih morajo podpisati. Gre namreč za vprašanje, ali ostane sedež družbe v Celovcu ali pa v Prevaljah oziroma kje drugje v Sloveniji. Celovski renegati se sklicujejo na družbina pravila in zahtevajo, da ostane družba v rokah celovškega odbora. Na ta način se hočejo polastiti premoženja te važne kulturne institucije in izogniti kontroli vse naše javnosti. Dosmrtni člani morajo odločiti, se li dovoli sprememba pravil ali ne. Seveda bo vsak glasoval za spremembo. Podgorcu, ki je zadnje dni nastopal proti slovenski stranki na Koroškem, je treba povedati, da tudi pri Mohorjevi družbi ni na več mesta.

— **Tranzitni promet Maribor—Ljutomer.** Prvi tranzitni vlak med Mariborom in Ljutomerom preko Špilja in Radgone je srečno privozil v Ljutomer. To je po 11 mesecih prvi vlak, ki je vozil preko murskega mostu pri Radgoni. Vlak — dva vagona — je imel samo 3 potnike. Ker najvišja inženir, „Oberinspektor Nawak“ v Gozdici se ni ratificiral celovškega sporazuma, se redkokdo upa podati na pot. No, pa Nemci se bodo že sprijaznili s tem, da se bo treba z Jugoslovenci pogladiti.

— **Tatvine in porota.** Ministerski svet je ustregel zahtevi pravnikov in z ozirom na sedanjo vrednost blaga in denarja zvišal pri tatvinah in goljufijah zneske za 20 krat, na ta način bodo res le težki slučaji teh deliktov prišli pod poroto.

— **Jugoslovenska Matica, podružnica v Mariboru,** priredi svojemu služnemu odborniku g. dr. Lenartu, ki odhaja v državno službo v Beograd, odhodnico danes zvečer v restavraciji Narodnega doma. G. dr. Lenard je posvetil ves svoj prosti čas delu za Jugoslovensko Matico in v priznanje njegovega rodoljubnega dela naj ga članstvo J. M. počasti s številno udeležbo. Odbor podružnice J. M.

— **I. Obrtna razstava v Mariboru** se vrši neprekinjeno od 6. do vstevši 28. avgusta t. l. Ker je čas kratak in je z delom treba hiteti, prosimo vse pri-glasence, da svoja razstavna dela izgotovijo do omenjenega časa. Tehnično delo pod vodstvom strokovnjaka arhitekta gosp. H. Sella je skoraj dokončano in ravno zato ker je delo v tehnično strokovnjaških rokah, je upati, da bo razstava prinesla mali obrti boljše bodočnost in ugled. Torej tovariši obrtniki razstavljalci, strnimo svoje moči, ne vstrajmo se truda, pokažimo, da kjer je zdrav razvoj obrti, tam je gospodarska bodočnost mesta. Vsa nadaljina lozadavna pojasnila in informacije daje gosp. arhitekt H. Sell vsak dan med uradnimi urami v svoji pisarni, Koroška cesta št. 1, II. nadstropje (Stavbeni urad). Nadalje se opozorja gg. člani „Slov. obrtnega društva“ na sledeče uradne dneve in ure, katere so gg. članom na razpolago v društvenem lokalu Aleksandrova cesta 22, in sicer vsak četrtek in petek od 8. do 12. in od 15. do 19. ure, vsako nedeljo pa od 9. do 12. ure.

— **Kmetovalci, pozor!** Kmetijska podružnica Maribor in okoliš naznanja, da se bo prihodnjo nedeljo, dne 26. t. m. oralo na zemljišču barona Rosmanita v Radvanju s Fordovim motornim plugom. Ta način oranja je za nas nov; pri velikih graščinah je tuintam uveden, ker se orje mnogo hitreje (1 oraj v eni uri), mnogo ceneje in mnogo hitreje, kar dokazuje večja množina pridelek, ki se ga doseže vsled oranja s tem strojem. Za posameznega malega posestnika stvar seveda ni lahka, pa si motorni plug nabavi zadruga, ki jo v ta namen ustanovi prebivalci ene vasi. Oranje priredi ameriška tvrdka Ford, ki motorje in pluge izdeluje ter prodaja. Začelo se bo orati ob 3. uri popoldne. Kmetovalci, zanimajte se za stvar in pojdite gledat!

— **Odbor za prireditev koncerta** v vojni realki v korist ruskim beguncem izreka tem potom svojo zahvalo in omik, ki so pripomogli, da koncert, kljub slabemu vremenu, ni bil materijalno vspela. Posebna zahvala gre cenjenim damam, ki so prodajale različne predmete, mariborskemu Sokolu in Glasbeni Matici ter vsem, ki so

podarili predmete za srečolov in obilo praktičnih potrebščin za ruske begunce. — Cisti dohodek se bo razdelil ruskim beguncem po potrebnosti.

— **Iz odboro ve seje Slovenske Matice z dne 17. junija 1921.** Prejeli smo: Odbor konstatira: Preden je podal odbornik dr. Alojz Kraigher svojo izjavo, je poudaril, da s tem ni v nobenem oziru dotaknjeno dr. Lahovo razmerje do Matice. Predsedstvo je dovolilo izjavo, ker se je obračala le proti načinu dr. Lahovega nastopa napram dotičnim podpisancem, izmed katerih so nekateri obenem tudi odborniki Slovenske Matice, a se ni spuščala v meritorno presojo tega ali onega političnega prepričanja, zakaj ni šlo za politično, temveč za častno zadevo. Ker se afera ni poravnala v notranjosti, kamor spada, smatra odbor, da je za Matice rešena. Obenem konstatira odbor, da tajnik Milan Pugelj ne odstopi. Vesti o tem so prišle v javnost brez vednosti odbora in tajnika.

— **I. obrtna razstava v Mariboru.** Kakor se nam poroča, daje tehnični vodja razstave arh. Hugon Sell informacije in pojasnila glede razstave izključno le popoldne od 15. do 16. ure v svojem ateljeju Slovenska ulica št. 2, I. nadstropje. Tekom tega tedna se bodo dopolnile udeležencem prijavnice in razstavni red, iz katerega bodo razvidne podrobnosti.

— **V I. artilerijsko podoficirsko šolo v Kragujevcu** se sprejme letos 200 gojencev. Pogoji za sprejem so isti kakor za II. artilerijsko podoficirsko šolo v Mariboru. Natančnejša pojasnila daje vsaka vojaška komanda.

— **Maribor. (Novi državni most.)** Kje je desna, kje je leva, to ve pri nas vsak otrok. A le na državnem mostu v Mariboru ve to malokdo. Ko večkrat opazujem pohod čez most, vidim, da se nikdo ne zmeni za tiste napise na vsaki strani mostu. Gotovo so premale črke, da jih nihče ne more brati. Občinstvo, naj si bo kmetiško ali gospodsko pohaja po trotoarjih na mostu ne zmenivši se, gre li po desnem ali po levem. Umestno bi bilo, da bi varnostni organi brez ozira ustavili vsakega in ga opomnili na obstoječe predpise.

— **Državne srečke.** Posojilnica v Narodnem domu je prejela srečke državne razredne loterije drugega kola, ter so na razpolago občinstvu pri posojilnični blagajni dnevno do 11. julija t. l.

— **Prošnja iz Koroške in mežiške doline:** Da utrdimo naši mladini ljubezen do domovine, moramo ji dati priliko. Ako hočemo doseči to, mora se mladina izučiti kake obrti v domovini, zato se obračamo na vse obrtnike in trgovce, ki rabijo obrtni in trgovski naprave, da se pismeno obrnejo na podpisani urad. Učenci morali bi imeti seveda celo oskrbo pri svojem gospodarstvu. Mladina se zanima osobito za ključničarstvo in mehaniko, zato se prosim, da se omenjeni obrtniki zanimajo za to željo. Mladina je iz Mežiške doline in deloma tudi iz zgubljenega Koroške. Dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista pod »Koroški obrtni naraščaj«.

— **Tatvina.** G. Mariji Berger stanujoči v Levstikovi ulici št. 29. je nekdo na nedeljski veselici v vojni realki ukradel iz dvorane sledeče predmete: sivo žensko suknjo, plavi ženski slamnati klobuk, rjavi površnik, črn dežnik, belo ročno torbico, v kateri se je nahajal zlat ženski prstan in ključ v vrednosti 2500 K. Pred nakupom ukradenih predmetov se svari.

— **Moder ženski slamnik** se je našlo po veselici v vojni realki. Dama ki ga je izgubila, naj se oglasi v adjutanturi realke.

— **V Muro je skočila v Gradcu** 19letna Slovenka, natakarka Marija Peršič, doma iz Studenca pri Ljubljani.

— **Rumuni v Istri** dobe rumunske šole. Rumunec, takozvani čiribirec, je sicer samo dve vasi, a dobe svoje šole. Naših pa je na tisoče in tisoče, toda ne dobe ničesar. Se veči! Se tiste šole, ki jim jih je dala mačeha Avstrija, je zaprla rešiteljica Italija. — Svojo »doročitev« in svojo »pravilnost« si pač deno lahko Italija v okviru

— **Iz Zrkovc.** Pri nas se še vedno ni izvršila volitev župana. Gospod gerent Rebernik, ki sploh nima več niti pasivne niti aktivne volilne pravice se drži svojega sedeža kakor da bi bil s smolo namazan. Zadnje čase, ko uvideva, da se bo moral vendarle posloviti, postaja silno razburjen. Tako je 17. t. m. oklofufal v uradu neko Marijo Petek. Je pač hudo ločiti se od županskega stolčka.

— **Sv. Lenart pri Veliki Nedelji.** Tukajšnje izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 3. julija t. l. na vrtu g. Ferda Korparja v Osluševcih veselico. V sporedu je burka „prepirljiva sosed“, srečolov, šaljiva pošta, licitacija in prosta zabava. Svira ormoška godba pod vodstvom g. Serajnika. Udeleženci iz Maribora in Ptuja se stavijo brezplačno na razpolago vozovi k vlakom, ki pride ob 10.45 na postajo v Moškanjcih, ako se potom dopisnice pri društvu pravočasno prijavijo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Nenavadno drzna tatvina.** 19. t. m. popoldne se je v Parizu na Boulevardu St. Martin pred trgovino z dragulji in zlatnino ustavil avto s 5 pasanti. Trije so izstopili, razbili s kladi vrom izložbeno okno in se polastili dragocenosti, na to pa urno skočili v avto ter zdrčali naprej. Vse to se je zgodilo v velikanski naglici in pred očmi številnega mimogredečega občinstva. — Banditi so spustili med občinstvo par strelcev, ker so se nekateri zavedli in jih skušali ujeti. Avto je bil ukraden na Boulevardu Clichy in so ga v Rue Alborey zopet našli. Ukradena zlatnina je vredna pol milijona frankov. Ta drzna tatvina, kateri ni tako lahko najti primere, je vzbudila v Parizu velikansko senzacijo.

Kultura in umetnost.

x **Epilog k dijaški predstavi** Cankarjeve Lepe Vide. V ponedeljek so dosegli dijaši to, na kar so se z vso vneto pripravljali tedne in tedne. Niso jih strašile niti prve in zadnje zapreke, niti težavni čas sredi izpitov; nazlyie vsemu niso obupali. — Res menda ni bilo najbolje, da so si izbrali naše najtežje delo, a mladina ne meri svojih moči... vendar pa se mora priznati, da so rešili svojo nalogo častno; če bi ne bilo drugega kakor ono umevanje, ki je zvenelo takorekoč iz vsake besede, hi bilo dovolj. Dokazali so, da so borbe o pokvarjenosti današnje mladine, o pomanjkanju idealov in navdušenja vsaj pretirane in v splošnem neresnične. — Priznalno je treba omeniti gospoda Skrbniška, ki je iz prijaznosti in požrtvovalnega idealizma vodil vaje tedne in tedne; v današnjih tako malo požrtvovalnih časih res prava izjema! — Zahvaliti pa se je tudi občinstvu, ki je zasedlo gledališče skoro popolnoma nazlyie temu, da je zaznalo za prireditev šele tekom dopoldneva. Izkazalo je svoje zanimanje in ljubezen do uče se mladine. — Po vsem tem smo videli pri tej prireditvi samo lepe strani naših dni in zato smo je resnično veseli. Dr. P. S.

x **Slovenska Matica** je ravnokar izdala kot izredni izdani dve knjigi, in sicer F. S. Finžgarja ljudsko dramo „Razvaline življenja“ in brsko zbirko Pavla Golje „Pesmi o zlatolaskah“. — Obe knjigi sta na prodaj v matični pisarni na Kongresnem trgu št. 7 II. od treh do petih popoldan. Cena brošuranim knjigam je 24 kron za izvod, vezanim pa 30 kron. Tisti člani, ki so članarino za tekoče leto že poravnali, dobe po en izvod brošuranih knjig četrtno, po en izvod vezanih pa petino ceneje. — Redne publikacije za tekoče leto, 4 po številu, se tiskajo in bodo kmalu gotove.

x **Zrnje:** Izšla je 27. številka z nastopno vsebino: O. Wilde — Al. Benkovič: Sphinx. (Konec.) — Dr. M. Kovacič: Josip Jurčič. (K uprizoritvi „Desetega brata“.) — Antun Ivanovič: Megger: Fran Govčar. — Dr. M. Kovacič: Deseti brat. — Antun Ivanovič: Megger: Alojzij Remec: „Učiteljica Pavla“. (K uprizoritvi v Narodnem gledališču.) — Gostovanje naše drame v Ljubljani. — Repertoar. — Zadnja letošnja številka „Zrnja“ izide dne 22.

t. m. ter bo vsebovala med drugim tudi naslovni list in kazalo za celo leto, tako da bo mogoče cel letnik vezati.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V sredo 23.: Zaprtio.
V četrtek 23.: „Orfej v podzemlju“. Izven abonementa.
V petek 24.: „Deseti brat“. Ab. C—40.
V soboto 25.: „Caricine amaconke“. Gastni večer Marija Simenca. Izven abon.

Mariborska porota.

Maribor, 20. junija

Smrtna obsodba morilca.

Danes je sedel na zatožni klopi pred porotniki znani morilec Josip Eferl iz Rožpoh. O njegovem zločinu, ki ga je izvršil na dan Sv. Treh kraljev v Gornji Kungoli, smo svoječasno že obširno poročali, tako, da je zadeva našim čitateljem gotovo še v dobrem spominu. Josip Eferl je vstrelil Marijo Sori, mater osmih otrok in sicer pomotoma, ker je hotel v resnici vstreliti svojo ljubico, natakarko Elizabeto Runts. Pred poroto je stal obtožen umora. Porotniki so zločin umora potrdili in tako je bil Josip Eferl obsojen v smrt na vešalih.

Maribor, 21. junija

Poneverbe protežiranega uradnika.

Okrajna bolniška blagajna v Ljutomeru je bila predlamskim proti volji vseh obrtnikov spodnjega Murskega polja predstavljena iz Ljutomera v Gornjo Radgono radi tega, da se je mogla preskrbeti le na in lahka služba enemu uradniku. Dočim so namreč ljutomerski obrtniki brezplačno sami opravljali posle bolniške blagajne, je bil na posebno ustno priporočilo poverjenika za socialno skrb namješčen od ljubljanske bolniške blagajne meseca oktobra 1919 kot vodja okrajne bolniške blagajne v Gornji Radgoni, 24 let stari Josip Spazzapan iz Gorice.

Toda kakor nobena protekcija, se tvdi nastavitve Spazzapana ni obnesla. De loval ni v prid blagajni, ampak je že po kratki dobi svojega službovanja zašel v poštene poti. Od 30. jun. 1920 do 19. febr. 1921 je poneveril blizu 30.000 K v škodo bolniške blagajne. Denar je v veseli družbi zapravil. Dejanje seveda ni mogel tajiti, izgovarjal pa se je na nesrečno spekulacijo pri kupcih.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje na hudo delstvo poneverbe. Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

Josip Spazzapan je bil obtožen tudi hudo delstva tatvine, češ, da je 20. marca 1921 ukradel iz sobe učitelja M. D. v Mariboru, pri katerem je prenočil na zoti, zlato zapestnico njegove zaročenke Gustice Zdovc, ki jo je tam pozabila. Spazzapan je trdil, da te zapestnice ni ukradel, pač pa, da jo je kupil v kavarni Central od nekega neznanca za 1000 K. Šest porotnikov je glasovalo za krivdo šest proti, tako, da je bil oproščen tatvine.

Predrzen vlom.

V noči pred Sv. Tremi kralji je bilo vlomljeno v vilo Josipina pl. Kodolič v Ljutomeru. Pri zasledovanju tatov se je izvedelo, da sta na vse zgodaj dva neznanca možka najela blanca ljutomerskega trgovca Martina Mihalica, da bi jima zapeljal eno veliko košaro in dva nabasana nahrbtnika v Ormož. Mihalica sta rekla, da sta nakupila blago v Murski Soboti in bi ga rada spravila na železnico v Ormož.

Med potom v Ormož sta se pri različnih gostilnah ustavila in dobro jedli in pila, ob enem pa prodajala obleko in perilo. Ko sta se pripeljala v Ormož, sta bila aretirana od orožnikov, ki so bili že obveščeni. Spočetka sta tajila, ker pa je bil na košari nalepljen listek z naslovom Josipine Kodolič, v košari se nahajajoč blago pa je bilo zaznamovano s „K“, sta morala tatvino priznati. Sodna cenitev je dognala, da je imelo ukradeno blago vrednost 34.343 K.

Storilca sta Dragotin Svager iz Brezic, mehanik, in Stefan Erker, posestniški sin, oba iz Zagreba. Svager je bil obsojen na dve, Erker pa na dve in pol leti težke ječe, poostrene s potnim trdim ležiščem in temnico.

Sokolstvo.

o Iz jugoslovenskega Sokolstva. Dne 12. t. m. so se vršili župni zleti v Mengšu, Zagrebu, Kostanjici in v Banjaluki. V Banjaluki se je vršil I. župni zlet po letu 1914. Zupa je bila sedaj na novo ustanovljena ter so ji bila pridružena društva, ki so med vojno zelo trpela in katerim je bilo uničeno skoraj vse premoženje. Vzlic temu so dosegla sokolska društva na župnem zletu lep uspeh, kar dokazuje, da se je v društvi pri vseh težkočah, ki vladajo v onih krajih zelo veliko delalo. V soboto dne 11. t. m. so prišla že vsa društva v Banjaluko. Drugi dan ob 6. uri zjutraj se je začela tekma, pri kateri so nastopile 4 vrste. Tekma se je vršila v skoku v višino in daljino, v metanju krogle, v dviganju bremen in v teku. Uspehi so bili dobri. Popoldne pa se je vršila javna telovadba, pri kateri je nastopilo 70 telovadcev, 86 dečkov sokolskega naraščaja, članic 54. Razven tega je nastopilo društvo Prijavor z dvema točkama in sicer z deco in članicami. Nastop tega društva je bil vzoren. Sploh je bilo opaziti med članstvom in med deco velika disciplina. Zleta so se udeležili tudi zastopniki starešinstva Saveza in T. O. — Veliko večji je bil zlet sokolske župe v Zagrebu, ki je bil sijajna manifestacija sokolske misli v Zagrebu, vzlic temu, da so skušali nekateri razdiralni elementi zlet onemogočiti in povzročiti prepire v Sokolstvu. Pri zletu je nastopilo 1900 dece zagrebških šol. Poleg tega je nastopilo vojaštvo s prostimi vajami, katere je izvajalo naravnost vzorno. Nastop 2200 telovadcev-Sokolov in vojakov je povzročilo med občinstvom velikansko navdušenje, saj je prvič nastopilo naše vojaštvo s Sokolstvom. Razen teh so nastopile tudi Sokolice in izbrane vrste telovadcev na orodju. — Zlet sokolske župe v Bjelovaru se je vršil isti dan v Koprivnici ter je uspel ravnotako dobro. Nastopilo je pri javni telovadbi okoli 300 telovadcev in telovadk. — Zelo razveseljivo dejstvo pri društvi teh žup je to, da sodeluje v velikem številu tamošnja inteligenca. Tako je n. pr. nastopil pri javni telovadbi tudi okrajni glavar, ki je vodil tudi naraščaj, dalje državni pravdnik, ki je vodil sokolsko godbo, ter odvetniki in učitelji. Vsi sodelujejo z veliko vnem pri sokolskih društvi in imajo tudi velike uspehe. Lahko bi služili marsikateremu za vzgled.

o Češki Sokoli na potu v Osijek prihajajo v Maribor v petek, 24. t. m., ob 12.40 uri. Sokol v Mariboru priredi dragim češkim bratom in sestram časten sprejem na glavnem kolodvoru. V ta namen se pozivajo bratje in sestre v kroju, da se zbirajo v petek ob 12.15 na vrtu Narodnega doma, odkoder odkorakajo skupno na glavni kolodvor. Ravno to velja za ženski in moški naraščaj v kroju. Sokol v Mariboru pa vabi tudi vse drugo jugoslovensko občinstvo, da prisostuje v čim večjem številu sprejemu na kolodvoru in tako izkaže svoje simpatije, ki jih goji Jugoslavija napram bratskemu češkemu narodu. Zdravo! Odbor Sokola v Mariboru.

Gospodarstvo.

g Državni proračun. Finančni minister je pozval vsa ministerstva, da reducirajo izdatke, ker bi se v nasprotnem slučaju državni izdatki od 8 milijard dinarjev krili z dohodki, ki znašajo samo 4 milijarde dinarjev. Vojni minister je odgovoril, da svojih zahtev, ki znašajo 2 in pol milijarde, nikakor ne more znižati. Druga ministerstva, razen ministerstva za nauk, so svoje zahteve prilagodila državnemu gospodarstvu.

g Železniška delavnica za Jugoslavijo. Na račun vojne odškodnine odpisuje te dni Nemčija v Beograd kompletno železniško delavnico, kjer jo bo prevzela od nemških strokovnjakov posebna, v to svrhu določena komisija.

g Odprava monopola na vžgalice. Monopolna uprava je sklenila predlagati odpravo monopola na vžgalice. Na vžgalice naj bi se naložilo samo monopolni davek. V varstvo domače produkcije bi se naj pa zvišala uvozna carina, kakor bi jo predlagali fabrikanti.

g Licencovanje bikov. Dne 2. t. m. je bilo na ptujskem sejmišču licencovanje bikov. Prignanih je bilo 88 bikov, od katerih je bilo 65 licencovanih, 23 pa zavrnjenih, ker niso bili primerni za plemenitev. Nagrad in potnine se je razdelilo 21.939 K. Vlado zastopnik in živinorejski instruktor Martin Zupanc je priporočal, da naši živinorejci opuste pincgavsko in se oprimejo marijadvorske in muropoliske pasme.

g Trošarina na kislavo vodo, mineralno vodo in sodavico je z naredbo finančnega ministerstva ukinjena. Na vino ostane še nadalje trošarina in znaša od litra 1 K, od vina v steklenicah do tričetrt litra pa 1.60 K.

g Naš železniški program. Udruženje jugoslovenskih inženirjev in arhitektov je izdelalo načrt za splošno državno železniško mrežo. Načrt loči proge, ki so se že začele graditi ter bodo dovršene v 3—4 letih, nadalje one, ki bi se morale zgraditi v teku 10 let in končno manj potrebne proge. Projektirana je železniška zveza z Reko, Senjem, s splitskim in šibenškim pristaniščem, kakor tudi z Gružem, Boko in Barom.

g Francoski parobrodni promet na Jadranskem morju. Trgovska in obrtna zbornica javlja, da je francosko parobrodno društvo „Les affreteurs réunis“ iz Parisa uvedlo redni parobrodni promet na Adriji. Parniki vozijo iz Trsta, Reke,

Splita, Dubrovnika in Kotora v Anvers, Havre, Bordeaux in Algier. Obenem vzdržuje redni promet med Belgijo in Francijo z Aleksandrijo, Beyruthom, Smyrno, Carigradom, Crnim morjem, Solunom in Marseillom. V naših lukah vozijo parniki Venus, Libertas in Laver (po 3 do 3 in pol tisoč ton). Imenovano društvo poseduje vsega okoli 50 parnikov s 160.000 tonami.

g Zvišanje kapitala. Centralna banka dd v Zagrebu zviša svoj kapital od 50 na 100 milijonov kron.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Vrtnarskega valenca sprejme veletrgarija Džamonja in dr., Maribor, Copova ul. 17. 847

Trgovski pomočnik specialne stroke išče službo. Vešč je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Specerist“. 851 2-2

Kontorist, absolvent sloven. trgovske šole, s prakso, vešč slovenščine, nemščine in drugih jezikov v govoru in pisavi, stenograf in strojepisec, išče službo. Cenjene ponudbe pod „Kontorist“ na upravo lista. 860

Otročji voziček (Brenabor) se prodaja. Glavni trg št. 18 na dvorišču. 858

Velika izbira!

Moško perilo, čevlje, obleke, klobuke, pasove, dežnike, palice za sprehanje, tržne torbice, potovalne košare ter razno galanterijo kupite najceneje pri tvrdki

JAKOB LAH

854 Maribor 10-2
Glavni trg št. 3.

Poslovodjo-strokovnjaka

veščega slovenskega ali hrvatskega in nemškega jezika išče špedicija na Aleksandrovi cesti št. 41, I. nadstropje levo. 859 2-1

Strojepiska

zmožna samostalne korespondence v slovenskem, nemškem in eventuelno srbohrvaškem jeziku, kakor tudi stenografije, sprejme se z začetno plačo 2000 K. Javi se po šesti uri pri Skladišno i otpremnišče d. d., Maribor, Aleksandrova cesta 61. 857 2-2

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

POHIŠTVO

Spalne, jedilne in gospodarske sobe, saloni, klubgarniture v fini in preprosti izpeljavi. Sobe iz mehkega lesa K 5000.—. Kuhinje, lepo barvane, K 1800.—. Vločki, modroce, stolice, kakor vse vrste lesenega, železnega in tapetniškega pohištva zelo po ceni v zalogi pohištva

Karol Preis, Maribor

Slomškov trg 6. 217

Svoboden ogled! Ceniki zastoni!

MAGACIN

ali

prostor za skladišče

želi v Mariboru kupiti ali vzeti v najem domače tvorniško podjetje v bližini kolodvora.

Ponudbe pod „Skladišče“ na upravo tega lista. 855 3-3

Gostilna „Pri lipi“, Radvanje

V četrtek, dne 23. junija

pojedina praženih piščancev

h kateri uljudno vabita

A. in J. Anderle.

861

Naznanilo!

Razprodaja radi izpraznitve raznovrstnih predmetov za ročna dela, predtiskanih in izgotovljenih ročnih del, kakor tudi šolskih in pisarniških potrebščin pri 716

Viljemini Berl, Šolska ulica št. 4

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obreštuje vloge najugodneje.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREŽICE.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000.—

Izvršuje najkulantneje vse bančne transakcije.